

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
HELLENIC MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM
STATE MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI CENTER
OF CONTEMPORARY ART

Θεσσαλονίκη, 21 Μαρτίου 2012

Δελτίο Τύπου

Έκθεση “MYSTERIA” / Χρυσή Τσιώτα, Βασίλης Ζωγράφος

Διάρκεια: 27 Μαρτίου – 2 Μαΐου 2012

**Χώρος: Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης | Αποθήκη Β1, Λιμάνι
Θεσσαλονίκης**

Εγκαίνια: Τρίτη 27 Μαρτίου 2012, 20.00

MYSTERIA

Τον τίτλο “MYSTERIA” έχει η έκθεση της Χρυσής Τσιώτα και του Βασίλη Ζωγράφου που φιλοξενείται στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, στην Αποθήκη Β1, στο λιμάνι Θεσσαλονίκης, από τις 27 Μαρτίου έως τις 2 Μαΐου 2012 (Εγκαίνια: Τρίτη 27 Μαρτίου 2012, 20:00. Ώρες λειτουργίας: Τρίτη-Σάββατο 10:00-18:00, Κυριακή 11:00-15:00, Δευτέρα κλειστά). Πρόκειται για έκθεση που σχεδιάστηκε ειδικά για τον χώρο του ΚΣΤΘ, στην οποία γίνεται χρήση φωτογραφίας, ζωγραφικής, βίντεο και ήχου. Η έκθεση, την οποία επιμελούνται από κοινού οι δύο καλλιτέχνες με την Άννα Μυκονιάτη, επιμελήτρια του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, εστιάζεται στο ρόλο που έπαιξαν οι εικόνες στην κατασκευή της ψυχικής ασθένειας, γνωστής ως υστερίας. Η παγίωση των εικόνων αυτών ως στερεοτύπων, επηρέασε ριζικά την ιστορία της τέχνης και τον τρόπο θέασης των εικόνων διαχρονικά.

Οι Γάλλοι ποιητές Louis Aragon και André Breton υποστήριζαν πως η Υστερία ήταν «η μεγαλύτερη ποιητική ανακάλυψη του τέλους του 19^{ου} αιώνα». Πολλοί ψυχίατροι την θεωρούσαν ως μια νοσολογική limbo όλων των ασθενειών που αφορούσαν γυναίκες, η οποία αντιπροσώπευε έναν τεράστιο φόβο για τους θεραπευτές που μετέτρεπαν την απορία τους σε διάγνωση και βάφτιζαν «σύμπτωμα» οτιδήποτε «γυναικείο». Την ονόμασαν “Mysteria”.

Τα έργα των δύο καλλιτεχνών συνδιαλέγονται και αντιπαρατίθενται, σε μια ατμόσφαιρα θεατρικού σκηνικού, με στοιχεία δανεισμένα από τα πρώτα ψυχιατρικά άσυλα. Επεξεργάζονται, επίσης, αρχαιακό, και ιστορικό υλικό, δίνοντας στο θεατή την ευκαιρία να διαπιστώσει μόνος του αυτό που υποστήριζαν οι Aragon και Breton, αλλά και ο Georges Didi-Huberman στο βιβλίο του “Invention of Hysteria”, πως η υστερία ήταν «κάτι» σχεδόν σαν τέχνη.

Οι Τσιώτα και Ζωγράφος πιστεύουν πως ο διάλογος είναι αναγκαίος χωρίς ωστόσο να στοχεύει απαραίτητα στην άμεση εξεύρεση λύσεων. Πίσω από τις εικόνες που αντιπαραθέτουν υπάρχει πράξη, και πίσω από αυτήν η συγκίνηση, το συναίσθημα και το νόημα είναι αδιαίρετα, ο εαυτός και ο άλλος δεν είναι δύο χωριστά πράγματα και η χάραξη των ορίων της πνευματικής ταυτότητας του ατόμου δεν είναι αυστηρή.

Υστερία

Η **υστερία**, όρος γνωστός από την αρχαιότητα, κατασκευάστηκε ως ασθένεια τον 19^ο αιώνα και είχε μια παράλληλη πορεία με αυτήν της εξάπλωσης του πατριαρχικού - καπιταλιστικού συστήματος. Στην κλινική Salpêtrière (ένα από τα μεγαλύτερα άσυλα του Παρισιού) ο διάσημος νευρολόγος Jean-Martin Charcot επαναπραγματεύεται την υστερία, κατασκευάζοντας φωτογραφίες, στις οποίες έστηνε με θεατρικό τρόπο τις πρόθυμες «ασθενείς» του, μετατρέποντας την επινοημένη ασθένεια σε θέαμα, διαδικασία κοινή στο θέατρο και τη ζωγραφική. Η υστερία αρχικά αποτέλεσε μια αντιπαράθεση των φύλων στην ιατρική: καταχωρήθηκε ως μία αποκλειστικά γυναικεία ασθένεια μέχρις ότου παρατηρήθηκαν ανάλογα συμπτώματα σε άνδρες που ανήκαν στην εργατική τάξη, κυρίως με την εκβιομηχάνιση της κοινωνίας και κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Προκειμένου να αποφευχθεί οποιασδήποτε μορφής ταυτοποίηση με τη «γυναικεία» υστερία, την μετονόμασαν νευρασθένεια. Ουσιαστικά, η ιστορία της υστερίας γράφτηκε από άνδρες για γυναίκες και ήταν ένα μίγμα επιστήμης, σεξουαλικότητας και αισθησιοκρατίας.

Οι καλλιτέχνες στην έκθεση

Η **Χρυσή Τσιώτα** βασιζόμενη στην παραδοχή πως το κυρίαρχο βλέμμα στην παραγωγή εικόνων είναι αρσενικό και το εξεταζόμενο αντικείμενο καταγραφής θηλυκό, όπου θηλυκό ορίζεται επίσης και οτιδήποτε αδύναμο, ανορθόδοξο, κοινώς «θηλυκοποιημένο», εξετάζει το πως η σεξουαλικότητα και η ευφυΐα των γυναικών γίνονται αντικείμενα διαχείρισης αλλά και αφορμή, ώστε να κατασκευαστεί το «πρότυπο» της «γυναικείας φύσης», υποταγμένο στην ανδρική φαντασία και τον ανδρικό ναρκισσισμό. Η Τσιώτα εξετάζει τους ρόλους των φύλων στη φωτογραφική αναπαράσταση, κατασκευάζει εικόνες εγκλεισμού και απόδρασης, φαντασιώσεις στις οποίες μανιακά αντίτυπα της ίδιας λειτουργούν ως ακοινώνητα υποκατάστατα άλλων πειθίμων εαυτών. Παράγει μεταφορές σωματικής δυσφορίας που εκδηλώνονται με φόντο «παγωμένα» τοπία και «τρομερά» εσωτερικά. Επινοεί ένα χαρακτήρα που λειτουργεί και συμπεριφέρεται «υστερικά», ένα πόντο που θέλει να οριστεί, σαν θέαμα και σαν εικόνα, σε τέτοιο σημείο που τελικά καταφέρνει να δημιουργηθεί μέσω της φωτογραφικής εικόνας ως ένα είδος θαύματος.

Έχοντας ως υπόβαθρο την ιστορία της ανδρικής υστερίας ο **Βασίλης Ζωγράφος** μέσω της ζωγραφικής του πράξης υπονοεί αντί να εξηγεί. Πιστεύοντας πως πολλές σημαντικές αλήθειες θα εντυπωθούν στη συνείδηση μας μόνο αν έχουν πλαστεί από αισθητηριακό-συναισθηματικό υλικό, στοιχειοθετεί το προφίλ του "παρηκμασμένου" άνδρα, καθώς ανακαλεί εικονογραφήσεις από πρότυπα ανδρών και στερεοτυπικές εικόνες που αφορούν τον ψυχισμό τους. Ερευνά το ρόλο του άνδρα όπως αυτός διαμορφώνεται από το καπιταλιστικό σύστημα, το οποίο επιβάλλει ένα ψεύτικο μέτρο για το τι είναι και τι δεν είναι επιθυμητό. Ο Ζωγράφος στα έργα του μελετά την ψυχική κατάσταση που προκαλούν τα συμπτώματα της υστερίας στη σύγχρονη εποχή όπως: τα ξεσπάσματα οργής που συνοδεύονται από το αίσθημα του ανικανοποίητου, την επιπολαιότητα με στοιχεία εντυπωσιασμού, τον έντονο ερωτισμό χωρίς σεξουαλική πράξη, τον ανδρικό ναρκισσισμό, τις κρίσεις πανικού, και όλους εν γένει τους «ανδρικούς θεατρνισμούς» που στοιχειοθετούν όψεις του σημερινού άνδρα. Οι ζωγραφικές του εικόνες μοιάζει να εκφράζουν τη στάση του άνδρα απέναντι στον ίδιο του τον εαυτό, εικόνες, που έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τον παραδοσιακό τρόπο ζωγραφικής απεικόνισης, ο οποίος προέβαλε την υπόσχεση της ανδρικής δύναμης (ηθικής, σωματικής, ιδιοσυγκρασιακής, οικονομικής, κοινωνικής, σεξουαλικής ...) και ταύτιζε την γυναικεία απεικόνιση με το θέαμα. Ο Ζωγράφος δεν εικονογραφεί ούτε περιγράφει, μα αντίθετα δημιουργεί ατμόσφαιρες για ότι θα ονομάζαμε ερμηνεία της ζωγραφικής διαδικασίας και πράξης ως πλασματικού τρόπου προσομοίωσης του πραγματικού, θεωρώντας την ίδια την Τέχνη «υστερικό» ζήτημα.

Οι καλλιτέχνες

Η **Χρυσή Τσιώτα** γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1972. Σπούδασε Γραφιστική στα Τ.Ε.Ι. Αθήνας και Καλές Τέχνες στην Ecole Nationale des Beaux Arts de Bourges, στη Γαλλία. Από το 1998 έως το 2007 δίδαξε φωτογραφία ως επισκέπτρια καθηγήτρια στην Ecole Regionale des Beaux Arts de St. Etienne. Ζει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη. Το έργο της έχει παρουσιαστεί σε ατομικές, όπως και σε ομαδικές εκθέσεις και μπιενάλε σύγχρονης τέχνης στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έργα της βρίσκονται στις συλλογές του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (Θεσσαλονίκη), του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (Θεσσαλονίκη), και σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. (<http://www.fictio.gr>)

Ο **Βασίλης Ζωγράφος** γεννήθηκε στη Μυτιλήνη το 1965. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1987-1992) και συνέχισε στο μεταπτυχιακό τμήμα της Ακαδημίας Καλών Τεχνών του Groningen της Ολλανδίας. Το 2002 ολοκλήρωσε το διατμηματικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα της Πολυτεχνικής Σχολής «Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Έργων Τέχνης» του Α.Π.Θ.. Από το 2002 έως το 2007 δίδαξε σχέδιο και ζωγραφική ως επισκέπτης καθηγητής στην Ecole Regionale des Beaux Arts de St. Etienne. Ζει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη. Συνεργάζεται με την γκαλερί «Μπαταγιάννη» στην Αθήνα. (<http://www.vasiliszografos.com>)

Ξεναγήσεις

Στο πλαίσιο της έκθεσης θα πραγματοποιηθούν δύο **ξεναγήσεις από τους επιμελητές στις 8 & 22 Απριλίου, στις 12:00**. Η συμμετοχή θα είναι ελεύθερη για το κοινό, με το εισιτήριο της έκθεσης. Επιπλέον θα γίνονται **ξεναγήσεις** σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σπουδαστές, φοιτητές και οργανωμένες ομάδες κοινού. Πληροφορίες από το Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων του ΚΜΣΤ, στο τηλέφωνο 2310 589222 και στο email education@greekstatemuseum.com.

Χορηγοί Επικοινωνίας

INFO

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κολοκοτρώνη 21, Σταυρούπολη, 56430 Θεσσαλονίκη
T: 2310 589140-1 & 3, F: 2310 600123

www.greekstatemuseum.com, info@greekstatemuseum.com

ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αποθήκη Β1, Λιμάνι - Τ.Θ. 107 59, 54110 Θεσσαλονίκη
T: 2310 593270 & 546683, F: 2310 593271

www.cact.gr, info@cact.gr, www.myspace.com/cact

Έκθεση "MYSTERIA" / Χρυσή Τσιώτα, Βασίλης Ζωγράφος

Εγκαίνια: 27 Μαρτίου 2012, 20.00

27 Μαρτίου – 2 Μαΐου 2012

**Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, Αποθήκη Β1, λιμάνι
Θεσσαλονίκης**

**Ώρες λειτουργίας: Τρίτη-Σάββατο 10:00-18:00, Κυριακή 11:00-15:00,
Δευτέρα κλειστά**

Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων & Επικοινωνίας ΚΜΣΤ

press@greekstatemuseum.com, pr@greekstatemuseum.com / T: 2310 589152